

โครงการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
การจัดเก็บสารเคมีอันตรายและการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตราย
ในห้องปฏิบัติการ ประจำปี 2568

1. ความเป็นมา

ตามที่สภามหาวิทยาลัยในการประชุมครั้งที่ 797 วันที่ 27 ตุลาคม 2559 มีมติเห็นชอบให้มีการจัดตั้งศูนย์ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศปอส.) โดยมีพันธกิจในการเป็นศูนย์กลางบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม และแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554 นับตั้งแต่ยุทธศาสตร์การบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2560-2564 ศปอส. ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ และพัฒนาบุคลากรด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จนเกิดระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยฯ ของส่วนงาน จำนวน 38 แห่ง จากฐานข้อมูล CU-Lab ของ ศปอส. ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2568 พบว่ามีห้องปฏิบัติการที่มีการใช้งานสารเคมีภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 725 ห้อง และจากฐานข้อมูล ChemTrack&WasteTrack 2016 ของ ศปอส. ณ วันที่ 25 มีนาคม 2567 พบว่าจุฬาฯ มีปริมาณสารเคมีภายในห้องปฏิบัติการจำนวนทั้งสิ้น 109.2 ตัน โดยเป็นสารที่มีความเป็นอันตรายตามระบบ UN Class 69.1 ตัน ซึ่งสารเคมีที่มีความเป็นอันตรายตามระบบ UN Class ที่มีปริมาณมากที่สุด คือ UN Class 3 (ของเหลวไวไฟ) มีปริมาณ 42.5 ตัน รองลงมา คือ UN Class 8 (สารกัดกร่อน) มีปริมาณ 15.5 ตัน และ UN Class 6 (สารพิษ) มีปริมาณ 11.4 ตัน ดังนั้น การส่งเสริมและการดำเนินการด้านความปลอดภัยและความมั่นคงทางเคมีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องนับเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายซึ่งมีความหลากหลายของทั้งชนิดและความเป็นอันตรายของสารเคมี รวมทั้งระยะเวลาในการจัดเก็บ การดำเนินการอย่างถูกต้องปลอดภัยและมั่นคงจะช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุ อันเป็นสาเหตุของการสูญเสียทั้งต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2568 ศปอส. จึงดำเนินการจัดโครงการการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการอย่างปลอดภัย เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ และยกระดับการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ ภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติที่เหมาะสมและเกิดความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสารเคมีในห้องปฏิบัติการ สามารถจัดเก็บสารเคมีอันตรายและบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายได้
- 2.2 เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ห้องปฏิบัติการที่มีการใช้งานสารเคมี สามารถจัดเก็บสารเคมีอันตรายได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย สอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- 2.3 เพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสารเคมีในห้องปฏิบัติการ สามารถจัดเก็บสารเคมีอันตรายและบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายได้
- 2.4 เพื่อให้ได้ต้นแบบแนวปฏิบัติการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 3.1 มีบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสารเคมีในห้องปฏิบัติการ สามารถจัดเก็บสารเคมีอันตรายและบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายได้ ไม่น้อยกว่า 15 คน (ไม่เกิน 20 คน)
- 3.2 ผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ สามารถอบรมถ่ายทอดความรู้และคำแนะนำในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ ให้แก่ส่วนงานย่อย ส่วนงานและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3.3 ห้องปฏิบัติการที่มีการใช้งานสารเคมีภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สามารถจัดเก็บสารเคมีอันตรายและบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ไม่น้อยกว่า 10 ห้อง (ไม่เกิน 20 ห้อง)
- 3.4 ได้ต้นแบบแนวปฏิบัติการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. ผลสำเร็จของโครงการ

- 4.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการยกระดับในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการให้มีความปลอดภัย สอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- 4.2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีผู้เชี่ยวชาญในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ ซึ่งเป็นต้นแบบให้แก่สถาบันการศึกษาอื่นๆ
- 4.3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีแนวปฏิบัติการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการซึ่งเป็นต้นแบบให้แก่สถาบันการศึกษาอื่นๆ
- 4.4 ป้องกันและลดจำนวนอุบัติเหตุ รวมถึงการสูญเสียเนื่องจากอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 4.5 เกิดวัฒนธรรมด้านความปลอดภัยในเชิงป้องกันภายในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสังคมไทย

5. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนสิงหาคม 2568

6. วิธีการดำเนินงาน

- 6.1 ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม (เช่น การพัฒนาเนื้อหาการจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีในห้องปฏิบัติการ, แต่งตั้งคณะทำงาน, การวางแผนการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ)
- 6.2 รับสมัครผู้สนใจเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีในห้องปฏิบัติการ โดยกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักวิทยาศาสตร์ เจ้าหน้าที่บริการวิทยาศาสตร์ ตั้งแต่ระดับ P7 ลงมา (เช่น P7, P6, ...) หรือบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้อง ซึ่งดูแลรับผิดชอบในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ และมีประสบการณ์ในการทำงานในห้องปฏิบัติการที่มีการใช้งานสารเคมี อย่างน้อย 5 ปี และปฏิบัติงานในพื้นที่ของจุฬาฯ ในกรุงเทพฯ หรือในต่างจังหวัด เช่น นครปฐม น่าน สระบุรี
- 6.3 คัดเลือกผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ โดยเกณฑ์การคัดเลือกผู้เข้าร่วม จะพิจารณาจาก 1) บทบาทและความรับผิดชอบในงาน (30%) 2) ความจำเป็นของหน่วยงาน (30%) 3) จุดประสงค์ในการเข้าร่วม (40%)
- 6.4 ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน โดยวิทยากรจาก ศปอส. และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในจุฬาฯ (หมายเหตุ จะมีให้ทำแบบประเมินก่อนเริ่มโครงการฯ) ตามกำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ ประจำปี 2568 (ที่ระบุด้านท้ายของโครงการฯ)
- 6.5 ยกระดับฯ การจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ และส่ง (ร่าง) รายงานการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีและแผนงานด้านความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการให้แก่ ศปอส. ทั้งนี้ ศปอส. จะมีการจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งในการยกระดับฯ การจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ (งบประมาณ 5,000 บาท)
- 6.6 ตรวจสอบในการจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ โดยคณะผู้ตรวจเยี่ยมฯ จาก ศปอส. โดยหลังจากการตรวจเยี่ยมฯ จะมีการจัดส่งรายงานการตรวจเยี่ยมฯ ให้แก่ห้องปฏิบัติการ ภายใน 7 วัน จากทางคณะผู้ตรวจเยี่ยมฯ
- 6.7 ผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ส่งรายงานการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีและแผนงานด้านความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ (ฉบับสมบูรณ์) ในรูปแบบเอกสารหรือ electronic file ให้แก่ ศปอส.
- 6.8 มอบวุฒิบัตรออนไลน์การอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ

7. แผนการดำเนินงาน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปี 2568						
	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.
1. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ							
2. รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ							
3. คัดเลือกผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการฯ และให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกทำแบบประเมินก่อนเข้าอบรมเชิงปฏิบัติการฯ							
4. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการฯ							
5. หลังฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ผู้เข้าอบรมดำเนินการ - ยกระดับฯ การจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ และ - ส่ง (ร่าง) รายงานการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีและแผนงานด้านความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการให้แก่ ศปอส. และ - ศปอส. จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งสำหรับเป็นค่าเหมาจ่ายในการยกระดับฯ การจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ							
6. ตรวจสอบในการจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการโดยคณะผู้ตรวจเยี่ยมฯ							
7. ผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ส่งรายงานการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีและแผนงานด้านความปลอดภัยในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ (ฉบับสมบูรณ์) ให้แก่ ศปอส.							
8. มอบวุฒิบัตรออนไลน์การอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดเก็บสารเคมีและการบริหารความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ							

กำหนดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

การจัดเก็บสารเคมีอันตรายและการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ ประจำปี 2568

วันที่ 10-11 มิถุนายน 2568 เวลา 08:30-16:00 น.

ณ Smart Classroom ห้อง 309 อาคารมหามกุฏ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เวลา	หัวข้อ	วิทยากร
วันอังคารที่ 10 มิถุนายน 2568		
08:30 – 09:00 น.	ลงทะเบียนหน้างาน	
09:00 – 10:30 น.	○ ความสำคัญของการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการอย่างปลอดภัย ○ การใช้งานข้อมูลจาก SDS และ ChemTrack&WasteTrack 2016 ในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายอย่างปลอดภัย ○ แนวทางการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการอย่างปลอดภัย ตอนที่ 1 (TRGS 510, คู่มือการเก็บรักษาสารเคมีและวัตถุอันตราย (กรอ.))	ศปอส. และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในจุฬาฯ
10:30 – 10:45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10:45 – 12:00 น.	○ แนวทางการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการอย่างปลอดภัย ตอนที่ 2 (TRGS 510, คู่มือการเก็บรักษาสารเคมีและวัตถุอันตราย (กรอ.)) ○ เกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงจากการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการตามปริมาณและประเภทของสารเคมีอันตราย (AS/NZS2243 (10: 2004))	ศปอส. และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในจุฬาฯ
12:00 – 13:00 น.	พักรับประทานอาหารเที่ยง	
13:00 – 14:00 น.	○ แนวทางการบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและแผนงานในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการอย่างปลอดภัย	ศปอส.
14:00 – 14:45 น.	Workshop I ○ การจำแนกประเภทและการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการ ○ การบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและแผนงานในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการอย่างปลอดภัย	ศปอส. และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในจุฬาฯ
14:45 – 15:00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
15:00 – 16:00 น.	Workshop I (ต่อ) ○ การบริหารความเสี่ยงในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายและแผนงานในการจัดเก็บสารเคมีอันตรายในห้องปฏิบัติการอย่างปลอดภัย	ศปอส. และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในจุฬาฯ

วันพุธที่ 11 มิถุนายน 2568 (ณ ห้อง 309 อาคารมหามกุฏ และห้องปฏิบัติการจำนวน 2 แห่ง คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาฯ)		
08:30 – 09:00 น.	ลงทะเบียนทำงาน	
09:00 – 10:00 น.	เข้าเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการที่มีการจัดเก็บสารเคมีอันตรายที่ดี (ห้องปฏิบัติการต้นแบบ)	ศปอส. และอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญในจุฬาฯ
10:00 – 10:15 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
10:15 – 12:00 น.	Workshop II แบ่งกลุ่มเพื่อ ○ เข้าเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการที่ใช้ในการศึกษา ○ วิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนาในการจัดเก็บสารเคมีของห้องปฏิบัติการที่ใช้ในการศึกษา	ศปอส. และอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญในจุฬาฯ
12:00 – 13:00 น.	พักรับประทานอาหารเที่ยง	
13.00 - 14.30 น.	Workshop II (ต่อ) ○ วิเคราะห์และหาแนวทางในการพัฒนาในการจัดเก็บสารเคมีของห้องปฏิบัติการที่ใช้ในการศึกษา	ศปอส. และอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญในจุฬาฯ
14.30 - 14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง	
14.45 – 16.00 น.	Group presentation + Q&A	ศปอส. และอาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญในจุฬาฯ

หมายเหตุ * กำหนดการอบรมอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม